

Općina Skrad

30.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE SKRAD

1. Uvod

Nacionalnom strategijom zaštite okoliša i Nacionalnim planom djelovanja za okoliš (»Narodne novine« broj 46/02), utvrđeno je da je neodgovarajuće gospodarenje otpadom najveći problem zaštite okoliša u Hrvatskoj. O tome kojom brzinom i koliko učinkovito će se riješiti sadašnji problem gospodarenja otpadom ne ovisi samo o kakvoći života građana, očuvanju okoliša i proizvodnji zdrave hrane, već i uspješnog procesa pregovaranja sa Europskom unijom (EU).

Prema odluci Vijeća EU-a br. 2004/648/EC od 13. rujna 2004. godine, najvažnije zadaće Hrvatske u sektoru gospodarenja otpadom su: kratkoročno (1-2 godine) usvojiti i početi primjenjivati Plan gospodarenja otpadom; srednjoročno (3-5 godina) osigurati integraciju zahtjeva gospodarenja otpadom u druge sektore politike uz održivi razvoj, nastaviti rad na prenošenju pravnog reda EU-a, s naglaskom na gospodarenje otpadom, kakvoći vode i zraka, povećati ulaganje u infrastrukturu, s osobitim naglaskom na skupljanje i obradu otpadnih voda, vodoopskrbu i gospodarenje otpadom.

Geografski i geoprometni položaj Općine

Prostor Općine Skrad nalazi se na sjeveroistoku Primorsko-goranske županije unutar koje graniči sa nekoliko jedinica lokalne samouprave iz iste županije (Općine Brod Moravice i Ravna Gora, te gradovi Delnice i Vrbovsko), duljina granica Općine iznosi 44 km. Uski pojas naselja uz rijeku Kupu na području Grada Delnice dijeli Općinu Skrad od Republike Slovenije, pa se zato prostor ove Općine može smatrati širim pograničnim područjem, a to je ujedno i brdsko-planinsko područje.

Područje Općine većim dijelom zaprema visoki gorski prostor (visine 700-800 m) koji se prema sjeveru snizuje prema Kupskoj dolini (oko 200 m.n.m.). Veći dio naselja u južnom dijelu Općine izgrađen je između 400 i 600 m.n.m. općinsko središte na 703 m.n.m., a na manjem i nižem sjevernom dijelu Općine naselja su razmještena između 400 i 600 m.n.m.

Iz toga vidimo da je prostor Općine u zoni povoljnog geoprometnog položaja, što je potrebno maksimalno iskoristiti u budućem sveukupnom razvitku Općine.

Površina, stanovništvo i naseljenost

Površina

Područje Općine Skrad prostire se na površini od 53,85 km² i prostorno je jedna od manjih jedinica lokalne samo-

uprave na području Primorsko-goranske županije, čini samo 1,50% sveukupne kopnene površine te Županije.

Stanovništvo

Na području Općine Skrad prema popisu iz 2001. godine, u 25 naseljenih mjesta je živjelo 1333 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti iznosila je samo 24,7 stanovnika na km², što je tri i više puta manje od prosjeka Županije (84,8 st/km²) i Republike Hrvatske (77,5 st/km²).

Svrha i opseg plana gospodarenja otpadom

Svrha donošenja Plana je, a temelji se na načelima EU-a, pronaći okvir u kome će se moći smanjiti količina otpada, a otpadom koji se proizvede održivo gospodariti. Člankom 4. Zakona utvrđen je skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na načine gospodarenja otpadom.

Člankom 11. Zakona utvrđen je sadržaj Plana a to je:

- mjere odvojenog sakupljanja komunalnog otpada
- mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad
- popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta
- redosljed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša
- izvore i visinu potrebitih sredstava za provedbu sanacije

Zakonodavni okvir

Temelji za gospodarenje otpadom su:

- Zakon o otpadu,
- Zakon o zaštiti okoliša,
- Zakon o zraku,
- Zakon o fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost,
- Zakon o prostornom uređenju,
- Zakon o komunalnom gospodarstvu,
- Zakon o ratifikaciji Baselske konvencije,
- Kyoto protokol o klimatskim promjenama,
- Montrealski protokol,
- Stockholmska konvencija,
- Međunarodna konvencija MAR POL 73/78,
- Barcelonska konvencija

te provedbeni propisi navedenih zakona, kao i drugi sektorski propisi.

Donošenjem Zakona o otpadu (»Narodne novine« broj 178/04, 153/05, 153/05 i 116/06) Uredbe o kategorijama i vrstama otpada (»Narodne novine« broj 50/05), te Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu (»Narodne novine« broj 97/05 i 15/05) učinjen je značajan korak prema usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a na području gospodarenja otpadom. Plan gospodarenja otpadom izrađen je i na temelju Plana gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije od 26. travnja 2007.

2. Postojeće stanje gospodarenja otpadom

Postupanje s komunalnim otpadom na području Općine

Prema Zakonu o komunalnom gospodarstvu (»Narodne novine« broj 26/03, 82/04 i 178/04) u komunalnu djelatnost spada i odlaganje komunalnog otpada. Komunalni otpad jest otpad od kućanstva, te otpad iz proizvodnje i uslužne djelatnosti, ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstva.

Gospodarenje komunalnim otpadom u nadležnosti je Općine koja je dužna na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera za gospodarenje komunalnim otpadom.

Poslove komunalnog redarstva obavlja komunalni redar Jedinštenog upravnog odjela Općine Skrad.

Postupanje s komunalnim otpadom sastoji se od više faza:

- sakupljanje na mjestu nastajanja otpada (u kućanstvu odlaganjem u kantu ili vreće),
- transport od područja sakupljanja do mjesta za tretman/odlaganje,
- odlaganje,
- postoji sustav prikupljanja ambalažnog otpada,
- postoji sustav prikupljanja glomaznog otpada,
- postoji sustav prikupljanja EE otpada.

Osnovni elementi na temelju kojih se definira sustav gospodarenja komunalnim otpadom odnosi se na broj stanovnika koji se treba uključiti u organizirani sustav skupljanja komunalnog otpada.

Općina Skrad uključena je u organizirani odvoz komunalnog otpada s područja Općine.

Organizirani odvoz otpada vrši komunalno poduzeće Komunalac d.o.o. iz Delnica, a otpad odlaže van granica Općine, na područje grada Delnica na odlagalište »Sović Laz«. U budućće će »Sović Laz« biti transfer stanica s koje će se komunalni otpad odvoziti na županijsko odlagalište.

Sakupljanje EE otpada (električni i elektronički otpad) vrši se putem tvrtke »Flora« d.o.o. Virovitica, ovlaštenog koncesionara za prikupljanje EE otpada.

Odvodnja otpadnih voda

Kanalizacijski sustav Skrada, naselja Veliko Selce, Tusti Vrh i Podstena kao i uređaj za pročišćavanje je u fazi izgradnje.

Količine otpada

Prema procjeni godišnja količina otpada iznosi oko 1.200 tona. Odvozom otpada obuhvaćena su sva naselja u Općini Skrad.

3. PLAN GOSPODARENJA OTPADOM

Strategijom gospodarenja otpadom RH (»Narodne novine« broj 130/05) utvrđuju se sljedeći strateški ciljevi gospodarenja otpadom:

1. Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na izvoru te otpada kojega se mora odložiti, uz materijalnu i energetska uporabu otpada
2. Razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom IVO (izbjegavanje, vrednovanje - uporaba, odlaganje): stvaranje uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava
3. Smanjivanje rizika od otpada
4. Doprinos zaposlenosti u Hrvatskoj
5. Edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti za rješavanje problema gospodarenja otpadom.

Odgovornosti/aktivnosti jedinica lokalne samouprave (općina i gradova) na području gospodarenja otpadom određene Strategijom gospodarenja otpadom RH uključuju sljedeće:

- prostornim planovima utvrđivati lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom,
- donositi planove gospodarenja otpadom, usklađene s državnim planom gospodarenja otpadom,
- organizirati prikupljanje i sigurno odlaganje (komunalnog) otpada u skladu sa standardima i planom gospodarenja otpadom općine/grada,
- sustavno educirati i informirati lokalne upravne strukture i stanovništvo,
- omogućiti odvojeno prikupljanje sekundarnih sirovina i biootpada, te organizirati prijevoz do centara za gospodarenje otpadom,
- dostavljati podatke u skladu s propisima,
- stimulirati kupovanje ekološki prihvatljivih proizvoda.

Gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom moraju biti usklađeni sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom RH, te sa Strategijom zaštite okoliša RH i programima zaštite okoliša. Donosi ih gradsko, odnosno općinsko vijeće kao sastavni dio programa zaštite okoliša određenog posebnim zakonom ili kao posebni dokument, za razdoblje od osam godina, a njihovo izvršavanje provjerava se godišnje.

Poglavarstva grada i općine dužna su jednom godišnje, do 30. travnja tekuće godine, za prethodnu godinu, podnijeti gradskom, odnosno općinskom vijeću izvješće o izvršenju navedenih Planova, a naročito o provedbi utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojeno izvješće nadležni ured dostavlja Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG) i Agenciji za zaštitu okoliša.

Gradski i općinski plan gospodarenja otpadom objavljuje se u službenom glasilu grada, odnosno općine. Izmjene i/ili dopune Plana mogu se donijeti samo za četverogodišnje razdoblje na temelju analize učinkovitosti poduzetih mjera iz izvješća za to razdoblje, a iznimno i prije uz suglasnost Ministarstva.

Popis otpadom onečišćenog okoliša - odlagališta - po prioritetima

1. Lokacija uz naselje Malo Selce - nije sanirano
2. Lokacija uz nerazvrstanu cestu Ržena njiva - Pečišće - nije sanirano
3. Lokacija uz staru državnu cestu Rijeka - Zagreb - nije sanirano
4. Lokacija uz županijsku cestu Gorica - Zakrajc - nije sanirano
5. Lokacija uz nerazvrstanu cestu Tusti Vrh - Sleme - nije sanirano
6. Veliko Selce - sanirano
7. Divjake - jarak - sanirano
8. Hribac - sanirano
9. Bukov Vrh - jarak - sanirano
10. Bukov Vrh - izgon - sanirano
11. Bukov Vrh - klanac - sanirano

Redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša

- a) sakupljanje, odvoz i zbrinjavanje na (sanitarnom odlagalištu) neraspadljivog ili teško raspadljivog kućnog otpada

b) ukapanje ili zatrpavanje zemljom eventualnog raspadljivog otpada

c) sakupljanje i privremeno odlaganje glomaznog korisnog otpada (automobilskih karoserija, peći, hladnjaka i drugog metalnog otpada)

d) prešanje i odvoz na preradu glomaznog otpada

e) strojno planiranje navezenog građevinskog otpada ili njegovo odvoženje za nasipni materijal na poljske putove

f) redoviti ili periodični odvoz kamene jalovine s privremenog odlagališta kako se ne bi stvorila kritična masa i uvjeti za negativan utjecaj na okoliš

g) stalni monitoring nad saniranim divljim odlagalištima (radi mogućeg recidivnog odlaganja)

h) postavljanje upozorenja zabrane bacanja i odlaganja otpada na dijelovima prirodnog okoliša koji su osobito izloženi zagađenju

i) pojačano motrenje nad dijelovima okoliša koji su učestalo ili kontinuirano izloženi onečišćenju

j) organiziranje akcije sakupljanja otpada u pojasu vodotokova, u kojoj bi dragovoljno sudjelovali građani, a posebno članovi svih udruga koje djeluju na području općine.

Odvojeno skupljanje, skladištenje i prijevoz komunalnog otpada

Odvojeno prikupljanje otpada na mjestu njegova nastanka polazište je suvremenog gospodarenja otpadom koje ide za ciljem izbjegavanja nastanka otpada, tako što će, s jedne strane, povećati stvaranje sekundarnih sirovina (papira, stakla, i dr.), a, s druge strane, smanjiti količinu preostalog otpada za postupak daljnjeg zbrinjavanja.

Iako je odvojeno skupljanje ambalažnog otpada, otpadnih guma, elektroničkog otpada, vozila kojima je istekao vijek trajanja, otpadnih baterija, opasnih otpada, infektivnih otpada, otpadnih ulja i sličnog otpada iznad domene općinske regulative i moći, ipak se općine mogu aktivno uključiti u pomaganje funkcioniranja selektivnog skupljanja otpada svih vrsta.

Sustav zelenih otoka će se provoditi i postati običajna obveza mještana općinskih naselja. Sustav odvojenog sakupljanja zelenog otpada (bio-otpada) sa kompostiranjem, postupkom izdvajanja biorazgradive komponente radi smanjenja količine plina koji se oslobađa, još ne postoji na području Primorsko-goranske županije u vidu centraliziranog postrojenja.

Općina Skrad prepuštena je samoj sebi prilikom rješavanja problema zbrinjavanja zelenog otpada, ali i otpada koji nastaje kao posljedica tržnog viška poljoprivrednih proizvoda za kojega se ne može reći da je obični bio-otpad, budući se postupkom razgradnje stvaraju velike količine otrovnih plinova i neugodnih mirisa, čime od neopasnog ovaj oblik otpada prelazi u kategoriju štetnog i opasnog.

Naravno, za očekivati je da će se suvremeni mehaničko-biološki postupci obrade, s kojima se proizvodnja otpada može svesti na 20% dosadašnjeg volumena, moći brzo uvesti u praksu i korištenje u općini i županiji, budući se radi o sve više pristupaničnijim tehnologijama uporabe otpada u energetske svrhe, te poticanih od strane domaćih i stranih fondova.

MJERE IZBJEGAVANJA I SMANJENJA NASTAJANJA OTPADA

Izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada u praksi se vrlo teško postiže, ali treba tome težiti.

Predviđa se, da će dio mjera za izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada bit reguliran zakonskim propisima.

Smanjenje količina otpada, kao i opasnih svojstava otpada, može se postići:

- sprječavanjem nastajanja pojedinih vrsta i količina otpada,

- sprječavanjem ugrađivanja štetnih sastojaka u proizvode za tržište,

- sprječavanjem miješanja raznih vrsta materijala pri proizvodnji novih roba za tržište koji onemogućava da se otpadni materijal koristi za ponovnu upotrebu.

Prioritet svakog cjelovitog sustava gospodarenja otpadom treba biti sprječavanje nastanka otpada. Suština izbjegavanja nastanka otpada sadržana je u izreci: »Najbolji otpad je onaj, koji uopće ne nastane«. Pod tim se podrazumijeva činjenica, da otpad koji se izbjegne ne oštećuje čovjekovo zdravlje i okoliš i ne troše se sredstva za njegovu obradu i/ili odlaganje. Korištenjem pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenjem na tržište »povoljnih« vrsta proizvoda te ekološki svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača mogu se smanjiti količine i štetnost otpada koje bi trebalo obraditi i/ili odložiti.

Prvi korak u realizaciji koncepta izbjegavanja nastanka otpada je izrada strategije s programom mjera za izbjegavanje nastanka otpada te načina njegovog provođenja. Osnovne mjere za izbjegavanje nastajanja otpada mogu se svesti na:

Izbjegavanje otpada u proizvodnji:

- razvojem tehnologija koje ne stvaraju otpad,
- otpad vraćati u vlastitu proizvodnju,
- otpad upućivati na recikliranje i koristiti u drugim proizvodnim procesima,

- proizvoditi robu koja nakon upotrebe ima manje otpada kojeg treba obraditi,

- pri proizvodnji za tržište izbjegavati oblikovanje proizvoda s pretjeranom količinom i štetnosti otpada,

- proizvod na tržište davati u najnužnijoj ambalaži,

- koliko je to moguće, proizvode ne pakirati u ambalažu koja služi za jednokratnu upotrebu, a nakon toga se odbacuje kao otpad.

Ponašanje potrošača:

- da ne kupuju proizvode koji se ne mogu reciklirati,

- da pri kupovanju izbjegavaju robu u jednokratnoj ambalaži, odnosno da pri kupovanju robe preferiraju povratnu ambalažu,

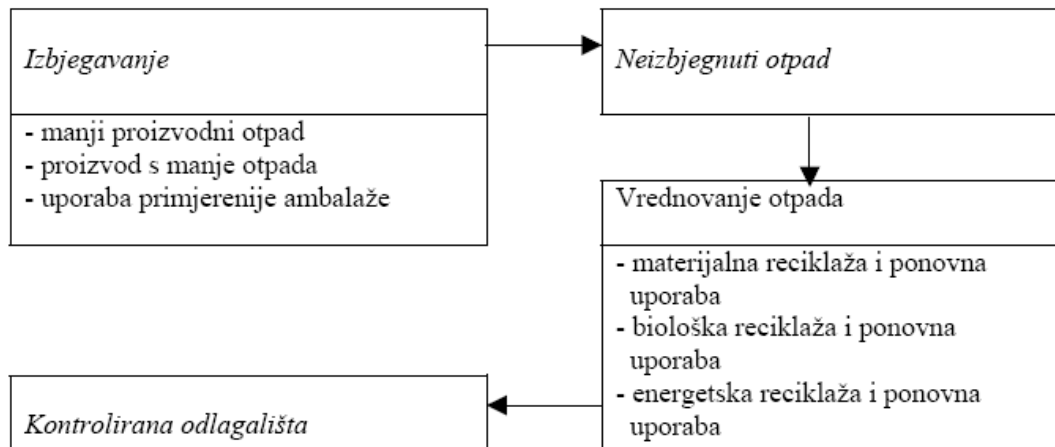
- da smanje korištenje plastičnih vrećica i slične ambalaže i dr.

Edukacija:

- koristiti medije i obrazovne institucije za edukaciju proizvođača i potrošača o mogućim načinima izbjegavanja nastanka otpada i/ili njegovog mogućeg smanjenja,

- stimulacija i kažnjavanje.

Shematski prikaz gospodarenja otpadom

Integralni koncept gospodarenja otpadom sadrži osnovna načela izbjegavanja nastanka otpada, vrednovanja otpada, čiji se nastanak nije mogao izbjeći (materijalna, biološka i energetska reciklaža) te odlaganja otpada, koji se ne može drugačije iskoristiti.

Postupanje s otpadom na području Općine Skrad, pa tako i Primorsko-goranske županije razvija se u skladu sa ciljem ostvarivanja **integralnog koncepta** gospodarenja otpadom, čije su osnove:

1. sprječavanje nenadziranog postupanja s otpadom,
2. iskorištavanje vrijednih svojstava pojedinih vrsta otpada u materijalne svrhe,
3. kontrolirano odlaganje dostatnog otpada,
4. saniranje otpadom onečišćenog tla.

Gospodarenje otpadom je složen sustav s velikim brojem uglavnom međuzavisnih aktivnosti.

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom sastoji se iz:

1. Nastajanje otpada

- procjena količina koje nastaju i mogućnosti smanjenja nastajanja;

2. Izdvajanje i postupanje s otpadom

- uključuje sve aktivnosti odvojenog skupljanja (u domaćinstvu i industriji) te općenito rada s otpadom do odlaganja u odgovarajuću posudu za skupljanje otpada;

3. Skupljanje otpada

- uključuje sve elemente skupljanja otpada, prijevoza i praznjenja vozila u pogonu za obradu sekundarnih sirovina, transfer stanici ili na odlagalištu;

4. Izdvajanje i obrada otpada

- uključuje obradu skupljenih materijala u centru (obrada otpada, aktivnosti u transfer stanicama, kompostiranje i spalionica u III. fazi);

5. Prijevoz otpada

- uključuje prijevoz i pretovar iz manjih vozila u veću prijevoznu opremu, te prijevoz na duže udaljenosti, od pretovarne stanice do lokacije za obradu ili odlagališta;

6. Konačna obrada i odlaganje na odlagalištu

- Za uspostavu cjelovitog sustava neophodno je vrednovanje funkcionalnosti, ekonomičnosti i međusobne veze svih navedenih faktora. Sustav se definira odabirom i primjenom postojećih tehnika i tehnologija te gospodarskih programa.

Izvori i visina potrebnih sredstava za provođenje sanacije

Red. br.	Divlje odlagalište	Volumen m ³	Troškovi sa PDV-om	Sufinanciranje PGŽ	Sufinanciranje ostali
1.	Malo Selce	140	19.600,00 kn	9.800,00 kn	
2.	Ržena njiva – Pečišće	70	9.800,00 kn	4.900,00 kn	
3.	uz staru državnu cestu Rijeka – Zagreb	210	29.400,00 kn	14.700,00 kn	
4.	uz županijsku cestu Gorica – Zakrajc	140	19.600,00 kn	9.800,00 kn	
5.	uz nerazvrstanu cestu Tusti Vrh – Sleme	35	5.000,00 kn	2.500,00 kn	

Sanaciju neuređenih odlagališta (divljih deponija) Općina će platiti djelomično iz Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Djelatnosti vezane za izgradnju sustava odvodnje Općina će financirati sredstvima Hrvatskih voda, predpristupnih fondova i vlastitim sredstvima. Ostale djelatnosti vezane uz gospodarenje otpadom, i promotivne aktivnosti Općina će financirati iz vlastitog proračuna, sredstvima prikupljenim od komunalne naknade.

4. Završne odredbe

Poglavarstvo Općine Skrad jednom će godišnje, najkasnije do 30. travnja tekuće godine, za prethodnu godinu podnositi Općinskom vijeću Izvješće o izvršavanju Plana

gospodarenja otpadom Općine Skrad, a poglavito o provedbi utvrđenih obaveza i učinkovitosti poduzetih mjera.

Usvojeno izvješće dostavlja se Agenciji za zaštitu okoliša te nadređenom Ministarstvu.

Ovaj Plan stupa na snagu danom donošenja a objavit će se u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 351-01/08-01/9

Ur. broj: 2112/04-08-01-06

Skrad, 12. ožujka 2009.

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE SKRAD

Predsjednik

Duško Zatezalo, v.r.